

Bruksela, 26 lutego 2026 r.  
(OR. en)

6665/26

SOC 101  
JEUN 28  
EDUC 58  
ECOFIN 244  
ANTIDISCRIM 16  
FREMP 67  
COHOM 38

#### NOTA

---

|          |                                                                                                                                                                                            |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Od:      | Prezydencja                                                                                                                                                                                |
| Do:      | Komitety Stałych Przedstawicieli / Rada                                                                                                                                                    |
| Dotyczy: | Projekt konkluzji Rady w sprawie inwestowania w dzieci: zwiększanie dobrostanu i włączenia społecznego dzieci oraz zwalczanie ubóstwa dzieci w Unii Europejskiej<br>– <i>Zatwierdzenie</i> |

---

1. Prezydencja przygotowała projekt konkluzji Rady pt. „Inwestowanie w dzieci: zwiększanie dobrostanu i włączenia społecznego dzieci oraz zwalczanie ubóstwa dzieci w Unii Europejskiej”.
2. Konkluzje były analizowane przez Grupę Roboczą do Spraw Społecznych 8 stycznia, 30 stycznia i 23 lutego 2026 r.
3. Grupa wypracowała porozumienie co do zasady w sprawie projektu tekstu zamieszczonego w załączniku do niniejszej noty.
4. Komitety Stałych Przedstawicieli jest proszony o przekazanie Radzie EPSCO projektu konkluzji zamieszczonego w załączniku do niniejszej noty – do zatwierdzenia na posiedzeniu 9 marca 2026 r.

**Inwestowanie w dzieci: zwiększanie dobrostanu i włączenia społecznego dzieci oraz  
zwalczanie ubóstwa dzieci w Unii Europejskiej**

**Projekt konkluzji Rady**

**PRZYPOMINAJĄC, ŻE:**

1. **Uznanie dobrostanu dzieci za jeden z przekrojowych priorytetów UE oznacza** systematyczne **inwestowanie w dzieci i promowanie** praw dziecka zapisanych w art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej; dotyczy ona instytucji, organów i jednostek organizacyjnych UE oraz państw członkowskich, gdy wdrażają one prawo UE – w wielu dziedzinach działań UE, takich jak zdrowie, włączenie społeczne, edukacja i ochrona dzieci, zgodnie z kompetencjami UE. Przykładowo polityka społeczna, terytorialna, edukacyjna, gospodarcza, cyfrowa, klimatyczna i środowiskowa mogą w istotny sposób poprawić życie dzieci i ich perspektywy na przyszłość oraz przynieść międzypokoleniowe korzyści dla zdrowia, dobrostanu, gospodarki, a w ostatecznym rozrachunku dla naszych społeczeństw i demokracji. Takie holistyczne podejście zdecydowanie stawia dziecko w centrum europejskiej zrównoważonej, inkluzywnej i dalekowzrocznej agendy rozwojowej.
2. **Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka**, którą ratyfikowały wszystkie państwa członkowskie UE, uznaje w art. 27 prawo każdego dziecka do poziomu życia odpowiadającego jego rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, duchowemu, moralnemu i społecznemu; UE niezmiennie kieruje się konwencją w swoich działaniach mających promować i chronić dobrostan dzieci w ramach różnorodnych dziedzin polityki. Zobowiązanie to jest obecne także w Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, którą ratyfikowały UE i jej państwa członkowskie i która zapewnia równe prawa i możliwości dzieciom z niepełnosprawnościami.

3. **Unia Europejska kontynuuje wdrażanie Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz przewidzianych w niej celów zrównoważonego rozwoju.** W myśl agendy kluczowe dla promowania dobrostanu wszystkich ludzi w każdym wieku oraz dla zapewnienia każdemu dziecku możliwości dorastania w godności są zasady: równości i niedyskryminacji, równości płci, eliminowania ubóstwa, wolności dzieci od przemocy i od wykorzystywania.
4. **Zasada 11 Europejskiego filaru praw socjalnych zakłada, że dzieci mają prawo do ochrony przed ubóstwem, a dzieci ze środowisk defaworyzowanych mają prawo do szczególnych środków służących zwiększeniu równości szans.** Ubóstwo często pozbawia dzieci równego dostępu do inkluzywnych możliwości kształcenia, dostępu do wczesnej edukacji i opieki, dostępu do opieki zdrowotnej, usług społecznych, odpowiedniego żywienia i odpowiednich warunków mieszkaniowych, wsparcia rodzinnego, ochrony i dostępu do informacji. Fundamentalnym wyzwaniem jest przerwanie międzypokoleniowego cyklu defaworyzacji i ubóstwa.
5. **Plan działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych** wskazuje trzy główne cele UE, które z zadowoleniem przyjęła Rada Europejska i wśród których jest ograniczanie ubóstwa: do 2030 r. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym powinna zmaleć o co najmniej 15 mln w porównaniu z poziomem z 2019 r. Plan działania wskazuje ponadto, że co najmniej 5 mln spośród tych osób powinny stanowić dzieci. Aby przyczynić się do realizacji tego ogólnounijnego celu, wszystkie państwa członkowskie ustaliły cele krajowe w dziedzinie ograniczania ubóstwa. 21 państw członkowskich ustaliło także cele uzupełniające dotyczące ograniczania ubóstwa dzieci. Aby zrealizować unijny cel wyznaczony na 2030 r. w dziedzinie ograniczania ubóstwa dzieci, potrzebne są dalsze postępy, ponieważ w 2024 r. liczba dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w porównaniu z 2019 r. nieco wzrosła.

6. **Zalecenie Rady z 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci ma zapobiegać wykluczeniu społecznemu dzieci w potrzebie oraz zwalczać to zjawisko**, a także przerywać cykl dziedziczenia ubóstwa. Zaleca ono, aby państwa członkowskie zagwarantowały, zgodnie z kompetencjami krajowymi, zapewnienie dzieciom w potrzebie<sup>1</sup> skutecznego i bezpłatnego dostępu do wysokiej jakości wczesnej edukacji i opieki, kształcenia i zajęć w szkole, opieki zdrowotnej, co najmniej jednego zdrowego posiłku w każdym dniu nauki szkolnej oraz skutecznego dostępu do zdrowego odżywiania i odpowiednich warunków mieszkaniowych.
7. **Przyjęta przez Komisję strategia UE na rzecz praw dziecka** ma zapewnić ochronę i promocję praw dziecka we wszystkich dziedzinach polityki unijnej i krajowej. Koncentruje się ona m.in. na prawie wszystkich dzieci do ochrony, udziału i dobrostanu oraz zapewnieniu im dostępu do podstawowych usług bez dyskryminacji. Poprzez wpisanie perspektywy praw dziecka w wysiłki służące uwzględnieniu jego najlepszego interesu we wszystkich działaniach UE, w tym na świecie, koncentruje się ona w szczególności na rzeczywistym, dostosowanym do wieku i etapu rozwoju udziale dzieci w kształtowaniu polityk mających wpływ na ich życie, ograniczaniu ubóstwa, promowaniu równości szans, ochronie dzieci przed wszelkimi formami przemocy<sup>2</sup>, sprzyjaniu przyjaznemu dzieciom wymiarowi sprawiedliwości oraz ich ochronie i wzmacnianiu ich pozycji, a także promowaniu ich udziału w cyfrowym życiu społecznym. Uznanie dobrostanu dziecka wymaga także ochrony dzieci przed toczącymi się konfliktami i ich skutkami, które wpływają nie tylko na osoby bezpośrednio w nie zaangażowane, lecz także na osoby będące świadkami takich wydarzeń i odczuwające strach i niepewność co do przyszłości.

---

<sup>1</sup> Europejska gwarancja dla dzieci przewiduje także, że państwa członkowskie mają rozpoznawać dzieci w potrzebie, uwzględniając konkretne rodzaje defaworyzacji, których doświadczają w szczególności: a) dzieci bezdomne lub doświadczające poważnej deprivacji mieszkaniowej; b) dzieci z niepełnosprawnościami; c) dzieci mające problemy ze zdrowiem psychicznym; d) dzieci pochodzące ze środowisk migracyjnych lub z mniejszości etnicznych (w szczególności romskich); e) dzieci objęte pieczęą zastępczą (w szczególności instytucjonalną); f) dzieci znajdujące się w niepewnej sytuacji rodzinnej.

<sup>2</sup> Więcej szczegółów w zaleceniu Komisji w sprawie rozwoju i wzmocnienia zintegrowanych systemów ochrony dziecka w najlepszym interesie dziecka (2024).

8. **Zalecenie Rady z dnia 8 grudnia 2022 r. w sprawie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem: cele barcelońskie na 2030 r.** wskazuje cele na 2030 r. związane ze wskaźnikami uczestnictwa dzieci we wczesnej edukacji i opiece, a jednocześnie zaleca państwom członkowskim, aby podjęły środki zapewniające dostępną, inkluzywną, przystępną cenowo oraz wysokiej jakości edukację i opiekę, podjęły kroki niezbędne do wyeliminowania różnic między poziomem uczestnictwa dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym a poziomem uczestnictwa ogólnej populacji dzieci. Zalecenie przypomina też, że ważna jest dostępność opieki nad dziećmi sprzyjającej dobrostanowi i rozwojowi dziecka i umożliwiającej obojgu rodzicom uczestnictwo w rynku pracy, w tym uwzględnienie okresu między końcem urlopu rodzicielskiego, objętego odpowiednim wynagrodzeniem lub zasiłkiem, a ustawowym prawem do wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, gdyż pomaga to zmniejszać lukę płacową między kobietami a mężczyznami oraz wspiera monoparentalne gospodarstwa domowe.
9. **Konkluzje Rady z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie strategii UE na rzecz praw dziecka** mają służyć lepszemu ochronie dzieci i przestrzeganiu praw wszystkich dzieci. Celem zalecenia Rady z dnia 28 listopada 2022 r. w sprawie dróg do sukcesu szkolnego jest promowanie lepszych i bardziej wyrównanych efektów edukacji poprzez ograniczanie zjawiska wczesnego kończenia nauki, zwiększanie osiągnięć w nauce oraz promowanie dobrostanu w szkole.
10. **W konkluzjach Rady z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie promowania i ochrony zdrowia psychicznego dzieci i nastolatków w erze cyfrowej** znalazł się apel do państw członkowskich i Komisji, aby lepiej chroniły zdrowie psychiczne i fizyczne dzieci i nastolatków poprzez propagowanie bezpiecznego i zdrowego korzystania z narzędzi cyfrowych oraz poprzez tworzenie zdrowszego, bezpieczniejszego i dostosowanego do wieku środowiska cyfrowego.

## MAJĄC ŚWIADOMOŚĆ, ŻE:

11. **W orędziu z 2025 r. o stanie Unii** przewodnicząca Ursula von der Leyen zwróciła uwagę, że pilnie potrzebna jest ambitna europejska strategia na rzecz walki z ubóstwem, która będzie zawierała plan mający pomóc wyeliminować ubóstwo do 2050 r., wsparty solidną europejską gwarancją dla dzieci pozwalającą chronić je przed ubóstwem.
12. **Przyszła strategia UE na rzecz walki z ubóstwem ma przewidywać podejście holistyczne** i ma stać się jednym z kluczowych instrumentów przerywania cyklu ubóstwa i wykluczenia społecznego i wspierania realizacji odnośnego celu Unii na 2030 r. – a jednocześnie ma w pełni respektować zasadę pomocniczości i różnorodność krajowych systemów i podejść do realizacji tego celu – oraz zamiaru Komisji, by pomóc wyeliminować ubóstwo do 2050 r. Strategia ta, wraz ze wzmocnieniem europejskiej gwarancji dla dzieci, powinna odegrać ważną rolę w promowaniu dobrostanu dzieci, w reagowaniu na pierwotne przyczyny ubóstwa dzieci za pomocą podejścia opartego na cyklu życia, uznaniu wielowymiarowości ubóstwa i wykluczenia społecznego, zwiększaniu włączenia społecznego, a także pogłębianiu przywiązania Unii do równości i sprawiedliwości społecznej przy uznaniu, że ubóstwo dzieci poza ogólnymi środkami przeciw temu zjawisku wymaga ukierunkowanych reakcji, skoncentrowanych na dzieciach.
13. **Choć od przyjęcia europejskiej gwarancji dla dzieci w 2021 r. nastąpił postęp we wdrażaniu polityk zwiększających równość szans dzieci** – np. dzięki reformom, zwłaszcza w dziedzinie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, oraz oferowaniu posiłków w szkole – wciąż potrzebne są większe wysiłki na rzecz wsparcia wszystkich dzieci, zwłaszcza dzieci w potrzebie.
14. Wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem to pierwszy etap systemu kształcenia. Ma on krytyczne znaczenie dla budowania fundamentów pod uczenie się przez całe życie, sukces edukacyjny i włączenie społeczne oraz dla znacznego zmniejszenia nierówności. Potrzebne są większe wysiłki, odpowiadające sytuacji krajowej, aby poprawić jakość, dostępność i przystępność cenową wczesnej edukacji i opieki dla wszystkich dzieci, zwłaszcza dzieci w szczególnie trudnych sytuacjach.

15. **Ubóstwo** oprócz innych czynników może negatywnie wpływać na takie kwestie jak zaniechanie, przemoc, wykluczenie społeczne, zdrowie fizyczne i psychiczne i dostęp do usług i jeszcze bardziej ograniczać dostęp do mechanizmów ochrony i wsparcia.
16. **Dzieci żyjące w ubóstwie z większym prawdopodobieństwem będą się zmagać z barierami w dostępie do usług niezbędnych dla ich dobrostanu**, w tym do wczesnej edukacji i opieki, a także do rozwoju umiejętności wczesnodziecięcych, kształcenia i szkolenia włączającego, informacji, zajęć w szkole, dostępnej opieki medycznej, w tym obejmującej zdrowie psychiczne, zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej, odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zajęć pozaszkolnych czy rekreacyjnych. Bariery te mogą przybierać odmienną postać w przypadku dziewcząt i chłopców, zależnie od indywidualnej sytuacji, wieku i otoczenia życiowego; często na ich zwiększenie wpływają też różnice regionalne, zwłaszcza różnice w podaży, dostępie i jakości usług między obszarami miejskimi i wiejskimi. Defaworyzacja w początkowym okresie może mieć długofalowy wpływ na rozwój i przyszłe perspektywy dzieci. Utrzymywanie się jej nie tylko w dzieciństwie, ale i w dorosłości generuje koszty społeczne. Szacuje się, że średnio w UE prowadzi to do strat w wysokości 3,4% PKB rocznie<sup>3</sup>. Przeciwdziałanie defaworyzacji od wczesnych lat to opłacalna inwestycja, która przyczynia się nie tylko do włączenia społecznego, rozwoju poznawczego oraz dobrostanu dzieci, ich lepszych wyników społeczno-ekonomicznych oraz mobilności społecznej jako dorosłych, lecz także wpływa pozytywnie na gospodarkę i społeczeństwo jako takie.

---

<sup>3</sup> OECD, [„The economic costs of childhood socio-economic disadvantage in European OECD countries”](#) [*Koszty gospodarcze defaworyzacji społeczno-ekonomicznej w dzieciństwie w europejskich państwach OECD*].

17. Dobrostan rodzin daje dzieciom stabilność i wsparcie i staje się podstawą rozwoju osobistego. Rodziny są najważniejsze w budowaniu odporności i radzeniu sobie z trudnościami wpływającymi zarówno na dzieci, jak i na dorosłych. Odgrywają one krytyczną rolę w rozwijaniu strategii radzenia sobie z przeciwnościami i we wspieraniu zdrowego rozwoju dzieci, które to kwestie powinny być podejmowane wcześniej, ze szczególnym uwzględnieniem najwcześniejszych etapów dzieciństwa. W przypadku dzieci zagrożonych separacja od rodziny powinna być uznawana wyłącznie za ostateczność, jeśli służy najlepszemu interesowi dziecka, po zapewnieniu odpowiedniego wsparcia. Horyzontalne podejście do ochrony dziecka wymaga dostępności odpowiedniej opieki opartej na rodzinie i społeczności oraz zapewnienia, by alternatywne formy opieki oferowały stabilność, ciągłość i chroniły dobrostan dziecka.

Ponadto skuteczne polityki na rzecz walki z ubóstwem powinny posługiwać się holistycznym, wielodyscyplinarnym podejściem do potrzeb gospodarstw domowych, uwzględniając istniejące równocześnie presje: czasu, opieki, dochodu i zatrudnienia, które często zagrażają stabilności i dobrostanowi rodzin o niskich dochodach, biorąc pod uwagę szczególne potrzeby monoparentalnych gospodarstw domowych, które są w większym stopniu zagrożone ubóstwem. Na wyzwania te dodatkowo wpływają zmiany demograficzne oraz transformacja ekologiczno-cyfrowa, utrzymujące się luki między płciami w dochodach i możliwościach kariery zawodowej, a także kwestia stabilności ochrony socjalnej i systemów emerytalno-rentowych. Polityki wspierające rodzinę w dostosowywaniu się do zmian na rynku pracy, popytu na nowe umiejętności oraz ewoluujących obowiązków opiekuńczych pomagają chronić dobrostan i równość szans dzieci.

## RADA UNII EUROPEJSKIEJ

**APELUJE DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, aby zgodnie ze swoimi kompetencjami i z uwzględnieniem uwarunkowań krajowych:**

18. **Promowały dobrostan dzieci poprzez zwiększanie odporności gospodarczej.**  
Jak podkreśla Mario Draghi w sprawozdaniu o konkurencyjności UE, siła i długoletni dobrobyt Europy zależą m.in. od inkluzyjności i sprawiedliwości. Inwestowanie w dzieci jest więc nie tylko obowiązkiem społecznym, lecz także inwestycją strategiczną w przyszłą konkurencyjność, stabilność i spójność Europy.
19. **Dokonywały szybszych postępów w realizacji celu UE na 2030 r. dotyczącego ograniczenia ubóstwa**, a w stosownym przypadku – ubóstwa dzieci, pamiętając, że ważne są: dostęp do kluczowych, przystępnych cenowo, inkluzywnych i wysokiej jakości usług, zrównoważony udział obojga rodziców w rynku pracy oraz wsparcie dochodu i pomoc społeczna, które są kluczowymi elementami aktywnych polityk włączenia społecznego mającymi przeciwdziałać zagrożeniu ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
20. **Wzmocniły wdrażanie**, zależnie od wyzwań krajowych, **zalecenia Rady ustanawiającego europejską gwarancję dla dzieci**, które stanowi ramy polityczne pomocne w zwalczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego dzieci i zwiększa szanse na dobrostan dzieci w potrzebie i ich rodzin. Należy położyć silny nacisk na eliminowanie pozostałych nierówności, zgodnie z krajowymi planami działań i sprawozdaniami z postępu prac, poprzez odpowiednie inwestycje i reformy. Państwa członkowskie powinny w stosownym przypadku zwiększyć synergię z instrumentami UE, w tym wykorzystanie unijnych funduszy, i promować bardziej zrównoważone terytorialnie zapewnianie wielowymiarowych usług dla dzieci.

21. **Kontynuowały wdrażanie zalecenia Rady w sprawie odpowiedniego dochodu minimalnego**, zapewniając aktywne włączenie społeczne. Zalecenie to stanowi ramy mające zapewnić obecność solidnych siatek bezpieczeństwa socjalnego w celu zagwarantowania godnego życia poprzez zapewnienie odpowiedniego wsparcia dochodu i świadczeń rzeczowych, a równocześnie oferujące zachęty dla tych, którzy mogą pracować, do wchodzenia i powracania na rynek pracy oraz do pozostawania na tym rynku.
22. **Aby poprawić otoczenie i warunki życiowe rodzin i dzieci i sprzyjać inkluzywnym społecznościom** opartym na spójności społecznej, konstruktywnych interakcjach i równych szansach, zachęca się państwa członkowskie do oferowania wsparcia, aby można było projektować przestrzeń wewnątrz i na zewnątrz z myślą o promowaniu szans wszystkich dzieci, w tym dzieci w szczególnie trudnych sytuacjach, tak by mogły się one rozwijać i osiągać pełny potencjał, a tym samym przyczyniały się do budowania inkluzywnego, sprawiedliwego i odpornego społeczeństwa demokratycznego.
23. **Wyposażyły dzieci w całej UE w umiejętności**, w szczególności podstawowe i cyfrowe, które są im potrzebne, aby odnieść sukces w życiu edukacyjnym, osobistym i zawodowym.
24. **Wzmocniły aktywny udział dzieci w tworzeniu polityki w sprawach, które wpływają na ich życie**, poprzez narzędzia takie jak unijna platforma uczestnictwa dzieci lub jakiegokolwiek inne dostosowane do wieku, ustrukturyzowane mechanizmy umożliwiające bezpieczny, inkluzywny, dostępny i konstruktywny udział dzieci z różnych środowisk społeczno-ekonomicznych i w różnorodnej sytuacji, w tym dzieci w szczególnie trudnych sytuacjach, w podejmowaniu decyzji. Mechanizmy te sprawiają, że opinie dzieci będą kształtować politykę promującą ich dobrostan i równość szans w całej Unii i będą pomagać w monitorowaniu tej polityki.

25. **Zapewniły zintegrowane podejście do dobrostanu dzieci we wszystkich stosownych dziedzinach polityki i na wszystkich szczeblach zarządzania**, i skoncentrowały się zwłaszcza na dzieciach w szczególnie trudnych sytuacjach i na ich rodzinach. Obejmuje to wysiłki na rzecz uwzględniania dobrostanu wszystkich dzieci<sup>4</sup> podczas tworzenia polityki i promowanie większej koordynacji między politykami, programami, usługami<sup>5</sup> oraz innymi środkami wsparcia w różnych sektorach. Dobrostan i rozwój dzieci powinny oznaczać także dostęp do sportu, kultury i zajęć rekreacyjnych. Zintegrowane podejście można wypracować poprzez wzmocnienie zarządzania europejską gwarancją dla dzieci i wspieranie krajowych koordynatorów ds. gwarancji dla dzieci za pomocą odpowiednich zasobów i uprawnień, które umożliwią skuteczną realizację zintegrowanych polityk, oraz poprzez promowanie zintegrowanych mechanizmów zarządzania, które wzmacniają synergii między zainteresowanymi stronami, ale nie tworzą dodatkowych wymogów sprawozdawczych czy w zakresie monitorowania, zgodnie z potrzebą upraszczania przepisów. Należy także zwrócić uwagę na wzmacnianie zintegrowanych systemów ochrony dziecka, po to by zapobiegać wszelkim formom przemocy i je zwalczać<sup>6</sup>.
26. **Odpowiednio finansowały polityki wspierające dobrostan dzieci i ich rodzin, w szczególności znajdujących się najtrudniejszej sytuacji, w tym poprzez korzystanie z możliwości, jakie daje finansowanie ze strony UE.** Państwa członkowskie powinny przydzielić odpowiednie kwoty, zgodnie z uwarunkowaniami krajowymi, na walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym dzieci. Zapewnienie, aby dostateczna uwaga i zasoby pozostały skoncentrowane na dobrostanie dzieci, jest nieodzowne, aby chronić i wzmacniać europejski model społeczny.

---

<sup>4</sup> Bez dyskryminacji dzieci lub ich rodziców czy opiekunów prawnych z jakichkolwiek względów, np. ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub światopogląd, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

<sup>5</sup> Platformy takie jak URBACT, platforma paktu na rzecz obszarów wiejskich, europejska inicjatywa miejska oraz partnerstwa tematyczne agendy miejskiej UE, oraz te w ramach agendy UE dla miast mogą wzmacniać wzajemne uczenie się władz lokalnych o politykach wspierających dobrostan dzieci.

<sup>6</sup> Zalecenie Komisji w sprawie rozwoju i wzmocnienia zintegrowanych systemów ochrony dziecka w najlepszym interesie dziecka (kwiecień 2024)

## **APELUJE DO KOMISJI EUROPEJSKIEJ, ABY:**

27. **Wzmocniła wsparcie dla państw członkowskich w zwalczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego dzieci i we wdrażaniu europejskiej gwarancji dla dzieci**, w tym poprzez wspieranie finansowania projektów podejmujących problem ubóstwa dzieci i poprzez dalsze promowanie wzajemnego uczenia się i wymiany sprawdzonych rozwiązań, we współpracy z koordynatorami ds. gwarancji dla dzieci, władzami lokalnymi i regionalnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i innymi zainteresowanymi stronami, z uwzględnieniem specyfiki niektórych regionów – w celu wzmacniania dobrostanu dzieci w potrzebie. Zgodnie z unijnymi ramami jakości w dziedzinie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem oraz celami barcelońskimi dalej wspierała państwa członkowskie w inwestowaniu w dostępne, inkluzywne, przystępne cenowo i wysokiej jakości usługi w zakresie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci w szczególnie trudnych sytuacjach.
28. **Nadal wspierała państwa członkowskie, w tym za pośrednictwem Komitetu Ochrony Socjalnej**, w doskonaleniu jakości i dostępności danych, w tym poprzez zbieranie i wykorzystywanie danych w podziale na płeć, wiek i inne istotne czynniki, aby móc lepiej identyfikować nierówności i wspierać kształtowanie polityki opartej na dowodach, monitorować dobrostan dzieci i wdrażanie europejskiej gwarancji dla dzieci. Zastanowiła się nad sposobami usprawnienia oceny długookresowych skutków reform i inwestycji związanych z dziećmi w celu zapewnienia, by każde dziecko miało równe możliwości rozwoju i osiągnięcia pełnego potencjału.

29. **Promowała inicjatywy i działania, które wzmacniają bezpieczne, inkluzywne, dostępne, dostosowane do wieku i wzmacniające pozycję otoczenie cyfrowe dla wszystkich dzieci,** zgodnie z zasadami dobrostanu dzieci w internecie, i przeciwdziałając nierównościom cyfrowym, w tym poprzez włączanie szkół w promowanie bardziej świadomego korzystania z technologii. Podkreślała, że należy zapewnić bezpieczeństwo w internecie, chronić dzieci przed przemocą internetową, wykorzystywaniem oraz nielegalnymi i szkodliwymi treściami, a przy tym sprzyjała umiejętności korzystania przez nie z narzędzi cyfrowych i z mediów, ich odporności, odpowiedniemu stosowaniu przez nie sztucznej inteligencji oraz zaangażowaniu poprzez edukację cyfrową dostosowaną do ich wieku i dojrzałości. W szczególności zwróciła uwagę na przemoc w internecie na tle płciowym, mając świadomość, że dziewczęta są nią niewspółmiernie dotknięte, i uznając, że także chłopcy mogą być narażeni na szkodliwe treści w internecie. Zachęcała do wdrażania kompleksowych środków UE, promowała uwrażliwianie, edukację wśród dzieci, nastolatków, rodziców i profesjonalistów oraz współpracę z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, w celu zapewnienia, aby transformacja ekologiczno-cyfrowa wspierała prawa, bezpieczeństwo, dobrostan oraz pełny rozwój dzieci zarówno w świecie internetowym, jak i poza internetem.
30. **We współpracy z państwami członkowskimi i stosownymi zainteresowanymi stronami wypracowała kompleksowe podejście do tego, jak działać w sytuacjach kryzysowych,** gwarantując, że reakcje będą przyjazne dzieciom, i zapewniając, by wszystkie środki były dostosowane do szczególnych potrzeb wszystkich dzieci i chroniły ich najlepsze interesy. Powinno to dotyczyć wszelkiego rodzaju sytuacji kryzysowych, w tym klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka, zagrożeń dla zdrowia, konfliktów zbrojnych, zmiany klimatu oraz sytuacji humanitarnych, i zapewniać ciągłość dostępu do usług kluczowych, w tym ochrony dzieci, ochrony przed przemocą, w tym przemocą na tle płciowym, bezpiecznych procedur ewakuacji i łączenia rodzin, przyjaznej dzieciom komunikacji ryzyka oraz środków wczesnego ostrzegania i koordynacji, a tym samym wzmacniać determinację Unii do ochrony praw i dobrostanu dzieci we wszelkich okolicznościach.

**Dokumenty referencyjne**

**1. Unijne dokumenty międzyinstytucjonalne**

Europejski filar praw socjalnych

**2. Przepisy UE**

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej

Dyrektywa (UE) 2024/1385 w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej

**3. Rada Unii Europejskiej**

Zalecenie Rady (UE) z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci

Zalecenie Rady z dnia 8 grudnia 2022 r. w sprawie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem: cele barcelońskie na 2030 r.

Konkluzje Rady o strategii UE na rzecz praw dziecka (2022)

Konkluzje Rady w sprawie europejskich i międzynarodowych programów działań politycznych w odniesieniu do dzieci, młodzieży i praw dziecka (2024)

Konkluzje Rady z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie promowania i ochrony zdrowia psychicznego dzieci i nastolatków w erze cyfrowej

Zalecenie Rady z dnia 28 listopada 2022 r. w sprawie dróg do sukcesu szkolnego

Konkluzje Rady z dnia 21 maja 2025 r. w sprawie włączających, zorientowanych na ucznia praktyk we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem oraz edukacji szkolnej

**4. Parlament Europejski**

Rezolucja „Dzieci przede wszystkim – umocnienie gwarancji dla dzieci dwa lata po jej przyjęciu” (2023)

## 5. Komisja Europejska

Strategia UE na rzecz praw dziecka (2021)

Zalecenie Komisji „Inwestowanie w dzieci: przerwanie cyklu marginalizacji” (2013)

Zalecenie Komisji w sprawie rozwoju i wzmocnienia zintegrowanych systemów ochrony dziecka w najlepszym interesie dziecka (2024)

Employment and Social Developments in Europe [*Zatrudnienie i kwestie społeczne w Europie*] (2025)

Unijna strategia na rzecz unii gotowości: zapobieganie nowym zagrożeniom i kryzysom oraz reagowanie (2025)

## 6. Eurostat

Children at risk of poverty or social exclusion [*Dzieci zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym*]

[https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Children\\_at\\_risk\\_of\\_poverty\\_or\\_social\\_exclusion](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Children_at_risk_of_poverty_or_social_exclusion)

## 7. [Komitet Regionów

Dobrostan dzieci i świadczenia na dzieci: mapowanie systemów świadczeń na dzieci w państwach członkowskich UE]<sup>7</sup>

## 8. Eurofound

[Working for children matters: An overview of service delivery and workforce in Europe](#) [*Praca na rzecz dzieci ma znaczenie: przegląd świadczenia usług i siły roboczej w Europie*] (2025)

## 9. Organizacja Narodów Zjednoczonych

[Konwencja o prawach dziecka](#) (1989)

[Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych](#) (2006)

[Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development](#) [*Przekształcamy nasz świat: agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030*] (2015)

[Cele zrównoważonego rozwoju](#) (2015)

[The State of the World's Children, Ending child poverty: Our shared imperative](#) [*Sytuacja dzieci na świecie. Położyć kres ubóstwu dzieci: nasz wspólny imperatyw*] UNICEF (2025)

---

<sup>7</sup> Komitet Regionów ma przyjąć tę opinię 5 marca 2026 r.

## 10. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

[Doing Better for Children](#) [Zrobić więcej dla dzieci] (2009)

[The economic costs of childhood socio-economic disadvantage in European OECD countries](#)  
[Koszty gospodarcze defaworyzacji społeczno-ekonomicznej w dzieciństwie w europejskich państwach OECD] (2022)

[Treating all children equally?](#) [W jaki sposób zapewnić równe traktowanie dzieci?](2020)

## 11. Artykuł naukowy

Clair, A. (2019). [Housing: an under-explored influence on children's well-being and becoming](#) [Mieszkalnictwo i jego niedostatecznie zbadany wpływ na obecny i przyszły dobrostan dzieci] *Child Indicators Research, Volume 12*, s. 609–626

## 12. Pozostale

### Eurochild

Sprawozdanie przewodnie Eurochild za 2025 r. na temat dzieci w potrzebie w całej Europie: Unequal Childhoods: Rights on paper should be rights in practice [Dziecięce nierówności: potrzeba zapewnienia praw w praktyce, nie na papierze]

[Unequal-Childhoods-Rights-on-paper-should-be-rights-in-practice.pdf](#)

### [CHILDREN FIRST](#)

Obserwatorium pilotażowe [www.childrenfirstcy.com](http://www.childrenfirstcy.com)

The [families in households typology](#): searching for families in social surveys [Typologia rodzin w gospodarstwach domowych: w poszukiwaniu rodzin w sondażach społecznych] (2025)

## COFACE

[Roadmap for boosting the rights and resilience of European families, rEUsilience](#) [*Plan na rzecz praw i odporności europejskich rodzin*] (2025)

[Child Compass 2030: Shaping a healthy society, environment and economy fit for children](#) [*Kształtowanie zdrowego społeczeństwa, środowiska i gospodarki z myślą o dzieciach*] COFACE Families Europe

[Paving the way for a disability-inclusive Child Guarantee](#) [*Ku gwarancji dla dzieci uwzględniającej niepełnosprawność*] COFACE Families Europe

[Raport Europejskiego Obserwatorium Polityki Rodzinnej: Towards greater family policy integration across Europe](#) [*Ku lepiej zintegrowanej polityce rodzinnej w Europie*] COFACE Families Europe (2023)

[Key findings: the role of prevention systems for implementing the European Child Guarantee](#) [*Rola systemów profilaktycznych we wdrażaniu europejskiej gwarancji dla dzieci: najważniejsze wnioski*] COFACE Families Europe (2024)

[Childcare gap in the European Union](#) [*Luka opiekuńcza w Unii Europejskiej: nota informacyjna*], COFACE Families Europe

## Save the Children

[Child Poverty: The Cost Europe Cannot Afford](#) [*Ubóstwo dzieci: koszt, na który Europa nie może sobie pozwolić*] (2025)

[Fighting Child Poverty in Europe: A call to action for EU policymakers](#) [*Walka z ubóstwem dzieci w Europie: apel o działanie do unijnych polityków*] (2024)

[Investing in Childhood: Charting a path to end child poverty across Europe](#) [*Inwestowanie w dzieciństwo: jak położyć kres ubóstwu dzieci w Europie*] (2024)

[Guaranteeing Children's Future: How COVID-19, cost-of-living and climate crises affect children in poverty and what governments in Europe need to do](#) [*Zagwarantować przyszłość dzieciom: jak kryzys pandemiczny, kryzys kosztów życia i kryzys klimatyczny wpływają na dzieci doświadczające ubóstwa i co muszą zrobić rządy w Europie*] (2023)

---